

CHP'nin Sermayesi: Manipülasyon

CHP lideri Kılıçdaroğlu, olmayı olmuştur gibi göstermeyi, kulağına her fısıldanana Meclis kürsüsünden dile getirmeyi, iddia ve kumpas siyasetini bir muhalefet sermayesi olarak benimliyor. Kılıçdaroğlu'nun bu siyaset tarzı, bumerang gibi CHP'nin kendisini vuruyor.

Nebi Miş

nmis@setav.org

umhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun *Sözcü* gazetesini "Türkiye'nin yeni amiral gemisi"

olarak ilan etmesinden bir gün sonra, gazetenin başyazarı Rahmi Turan, 9 Kasım'da bir yazı kaleme aldı. Yazıda bir CHP'linin gizlice Külliye'ye gidip Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la görüştüğü belirtilerek, Erdoğan'ın kendisini ziyaret eden kişiye "CHP'ye genel başkan olmasını teklif ettiği" iddia ediliyordu. Hatta yazının dikkat çekmesi ve inanılabilirliğinin artırılması için Külliye'ye yakın bir kaynaktan da bahsediliyor ve

Erdoğan'ın CHP'liye "Milli güvenlik sebebiyle senin olman lazım, ben de yardım ederim" dediği bile dile getiriliyordu.

Çok Yönlü Bir Kumpas

Söz konusu yazıdan sonra, CHP Genel Başkanı başta olmak üzere CHP'liler ve CHP'ye yakın medya bir anda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı hedefe koydu. Söz konusu ismin açıklanmasını istemediler. Erdoğan ise "Cumhurbaşkanlığını ortaya koyarak" iddiaları yalanladı ve en üst perdeden meydan okudu.

CHP'li Muharrem İnce de, yazıda işaret edilen ismin kendisi oldu-

ğunu ve bunun "CHP içinde bir çetenin" kumpası olduğunu söyledi. İnce, "CHP Türkiye'de temiz siyaset istiyorsa önce bu pisliği temizlemelidir" diye haykırdı. Rahmi Turan ise yazısında kaleme aldığı bu bilgiyi kedisine gazeteci Talat Atilla'nın verdiğini açıkladı. Yanıltıldığını söyleyerek taraflardan özür diledi. Atilla ise görüşme bilgisini aldığı kaynağın CHP'li bir milletvekili olduğunu, bilgiyi Kılıçdaroğlu'na doğrulattığını da ifade etti.

Bu olaya neresinden bakarsanız bakın, ortaya yanlış bir bilginin sızdırılmasından ziyade kurgulanmış, çok yönlü bir kumpas var. Bu kumpas, bir taraftan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı CHP'ye müdahale ettiği izlenimi ile hedefe koyarken diğer taraftan da CHP içinde Kılıçdaroğlu'na karşı liderlik mücadelesine girmesi muhtemel isimleri de "Küllüye'den icazet aldı" intibai uyandırarak yaftalamanın yolunu açıyordu.

Kısacası özel olarak kurgulanan bir kumpastı bu. Hatta aynı zamanda, Türkiye siyasetinin geleceği için uzun dönemli bir dizayn projesi ve siyaset mühendisliğinin bir parçası da olabilirdi. Söz konusu kumpasın; failleri, amacı ve hedefine ilişkin tartışmalar devam ediyor. Bu konularda farklı analizler yapılıyor.

Geçmişten Ders Almamak

Bu manipülasyon ya da kumpasla ne hedeflendiğinin, hangi çoklu amaçlar için planlandığının ve muhtemel sonuçlarının neler olabileceğinin anlaşılabilmesi için biraz geriye gitmek gerekiyor. 7 Mayıs 2010'da bir internet sitesinde CHP eski Genel Başkanı Deniz Baykal'a kumpas görüntüleri yayınlandı. Baykal, görüntülerin yayınlanmasından üç gün sonra partisinin genel başkanlığından istifa etti.

Baykal'ın istifa ettiği gün, Kemal Kılıçdaroğlu gazetecilerin konu ile ilgili sorularını cevapladı. "Baykal'a haksızlık yapıldığını ve

toplum vicdanının bu haksızlığı kabul etmediğini" söyledi. Bir gazetecinin, "Önümüzdeki günlerde kurultay var, genel başkanlığa aday mısınız?" sorusuna Kılıçdaroğlu, "Hayır hayır, öyle bir şey söz konusu değil. CHP kurumsal kimliği olan bir partidir. Kurumun yetkili organları görevdedir. Onların vereceği her karara bir partili olarak biz de uyacağız. Kesinlikle öyle bir şey yok" cevabını verdi. Ancak Kılıçdaroğlu, merkez yönetim kurulu ve il başkanları toplantısından bir gün önce 17 Mayıs'ta, daha önce aday olmayacağına yönelik tutumunu değiştirerek, bir anda adaylığını ilan etti.

Adaylık açıklamasının parti yönetiminin ve il başkanları toplantısının hemen öncesinde yapılması, "Kılıçdaroğlu Baykal'ın icazeti olmadan, Baykal'a rağmen adaylığını koyduğu" eleştirilerinin yükselmesine yol açtı. CHP sözcüsü Mustafa Özyürek, "Bizimle görüşmedi ama sürpriz de olmadı" diyerek Kılıçdaroğlu'nun Baykal'la görüşmeden ve partinin yetkili organlarında müzakere edilmeden adaylığını açıklamasının parti içinde huzursuzluğa yol açtığını açıkça ortaya koydu.

Kılıçdaroğlu, il başkanları toplantısında Deniz Baykal'ın yeniden adaylığına yönelik bir karar çıkması halinde tavrının değişip değişmeyeceğinin sorulması üzerine, "Ben tavrımı açıkladım. CHP'nin Olağan Kurultayı'nda genel başkan adayı olacağımı açıkladım" diyerek Baykal yeniden aday gösterile bile kendisinin adaylıktan çekilmeyeceğinin işaretini verdi. Zaten adaylığı açıklamasından birkaç gün sonra 22 Mayıs'ta CHP Genel Başkanı oldu. Kılıçdaroğlu'nun, adaylığını açıklarken Baykal'a yönelik kurulan "komploları" da etkisiz hale getireceği sözünü verdiğini de vurgulamak gerekir.

CHP'ye kaset kumpasının kurulmasından bir sene sonra, çoğu genel başkan yardımcısı olan Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) üst yöneticilerine de benzer kaset kumpasları kuruldu. 12 Haziran

2011 seçimlerinin öncesinde Mayıs içerisinde aynı anda değil belirli bir takvime göre sızdırılan görüntülerin ortaya çıkmasından sonra MHP üst yönetiminden 10 siyasetçi istifa etmek zorunda kaldı.

Kasetle Siyaset Dizaynı

CHP ve MHP'ye kurulan kaset kumpasları ile ilgili, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, 922 sayfalık iddianamesini Eylül 2017'de 14. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdi. Soruşturma sürecinde ortaya çıkarılan ve iddianamede yer alan bilgilere göre benzer kumpas süreçlerine 171 şüphelinin karıştığı saptandı. Bu şüphelilerden 164'ünün kadrosunun söz konusu dönemde Emniyet İstihbarat biriminde olduğu belirlendi. FETÖ üyesi oldukları belirlenen şüphelilerden 118'inin Bylock kullanıcısı olduğu tespit edildi ve 134'ü 15 Temmuz darbe girişiminin ardından görevlerinden KHK ile uzaklaştırıldı.

FETÖ ve onunla iş birliği yapan yurtiçi ve uluslararası uzantılarının siyasal partilere yönelik kumpasının sonuçlarına bakıldığında, CHP'de liderlik değişimi yaşandı. CHP yönetimi ise bugüne kadar söz konusu kumpası kuranlarla yüzleşmekten kaçındı. Esas sorumluları bir tarafa bırakarak mevcut iktidarı suçlayan bir tavır takındı. Örneğin, Deniz Baykal kendisine kumpas kuranlarla yüzleşmek ve hesaplaşmak yerine, kumpası kuranları perdelemeye yarayacak şu talihsiz açıklamayı yapmıştı: "Bu çerçevede başka bir sorumlu arayışına çıkacaklara yardımcı olmak üzere ABD'den, Pensilvanya'dan aldığım üzüntü ve destek mesajlarının samimiyetine inandığımı da belirtmek isterim."

FETÖ, Mayıs 2011'de MHP'ye yönelik kaset operasyonundan beklediği amacına yeterince ulaşamadı. MHP kendisine yönelik kaset kumpasından bir ay sonra 12 Haziran 2011 seçimlerinden yüzde 12,9 oy oranı ile 55

İktidarı hedef alıyormuş gibi gözüküyor ama aynı zamanda Türkiye'yi de zayıflatmaya dönük her operasyonda CHP, fonksiyonel aktörlük görevi için hazırda bekledi. CHP, Erdoğan ve iktidara yönelik, ülke içinde uluslararası çevreler için kullanışlı malzemelerin üretilmesinde öncü oldu.

Gazeteci Rahmi Turan'ın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Muharrem İnce ile görüştüğü ve ona CHP'nin genel başkanı olmasını teklif ettiği yalanını ortaya atmasının ardından basın toplantısı düzenleyen İnce, "Bu kumpası CHP içindeki bir çete kurdu. Bu komplo çözülmeden Türkiye'de CHP'nin temiz siyaset yolculuğu yara alır. Bu kumpası CHP içinde bir çete kurdu." ifadelerini kullandı. (24 Kasım 2019)

milletvekili kazanarak seçim barajının altında kalmadı. İlk kumpastan sonuç alınamayınca, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin liderliğini sonlandırmak için yeni siyasal mühendislikler devreye sokuldu. Parti içinde ve Türkiye siyasetinde Meral Akşener öne çıkarılmaya çalışıldı.

Akşener, çeşitli çevreler tarafından parlatılmaya, öne çıkarılmaya çalışılınca, Bahçeli partisine karşı yeni bir hamlenin yapıldığının farkında olarak hareket etti. Söz konusu dönemde Akşener'le ilgili sorulan bir soruya, "Bu şekilde söylenen isimlerden hiç hoşlanmam, ismi geçeni de devre dışı tutarım. Meral Akşener'i eğer çok sık kullanırsanız, o devre dışı kalır haberiniz olsun. 80 milletvekilimiz var, her şeyde Meral Akşener. Bu, o zaman başka bir şey var burada demektir." açıklamasını yaptı. Çok geçmeden de, Bahçeli'nin tahmini gerçekleşti. Akşener önce MHP'de genel başkanlık yarışına girdi. Bahçeli'nin karşı hamleleri ile istediği sonuca ulaşmayınca, MHP'den ayrılanlarla birlikte İYİ Parti'yi kurdu.

Kumpaslarla Yüzleşmek

MHP lideri Devlet Bahçeli, partisine kurulan kumpaslarla erken yüzleşti. Türkiye siyasetinde, siyaset dışı yöntemlerle yeni bir dizayn yapılmaya çalışıldığını gördü. Kumpasın faileri olan FETÖ ve benzerleri ile hesaplaştı. Teslim olmadı, gerekenleri yaptı. Dolayısıyla da bölünerek içinden yeni bir parti çıkmasına rağmen MHP geline süreçte; gücünü, yapısını, liderini ve etkinliğini korumayı başardı.

FETÖ, CHP ve MHP kumpaslarının ardından 17-25 Aralık sürecinde, daha önce gizli yöntemlerle yürüttüğü kumpasların daha ağırlığını, AK Parti ve Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı doğrudan hedefine koyarak gerçekleştirilmeye çalıştı. Yargı ve emniyet içindeki uzantılarını kullanarak darbe girişiminde bulundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, kurucusu ve lideri olduğu AK Parti'ye ve kendisine karşı, daha kurulmadan önce başlayan direnç siyaseti üzerinden

engelleme çabalarına, iktidara gelmesinin ardından oluşturulan suni siyasal krizlerle siyasetten tasfiye girişimlerine izin vermedi. Bu krizleri etkisiz hale getirmek için mücadele siyasetini benimsedi. Parti ve liderliğin krizlerin üzerine giderek, söz konusu siyaset dışı yöntemleri etkisiz hale getirdi. Dolayısıyla siyasal liderin güçlü ve kararlı durması, kriz çözme becerisinin gelişmesi ve siyasal öğrenmenin verdiği öz güven, karşısına çıkan operasyonları etkisiz hale getirmesinde belirleyici oldu. Erdoğan topluma kurduğu güçlü bağın neticesinde, tabanını, yaşanabilecek yeni krizlere karşı bilinçlendirdi, mücadeleye hazırladı. Bundan dolayı da 17-25 Aralık kumpasını ve 15 Temmuz darbe girişimini toplumun desteği ile etkisiz hale getirebildi.

CHP Kullanılmaya Açık

Tekrar CHP'ye dönersek... CHP siyasal alana ve kendisine karşı kurulan kumpaslarla yüzleşmedi, hesaplaşmadı. Aksine FETÖ ve onun destekçileri olan içerden ve uluslararası çevrelerden ortaklaşa kurulan koalisyonların sözcülüğünü üstlendi. İktidarı hedef alıyormuş gibi gözükken ama aynı zamanda Türkiye'yi de zayıflatmaya dönük her operasyonda CHP, fonksiyonel aktörlük görevi için hazırda bekledi. CHP için herhangi bir siyaset mühendisliği çabasının, kumpasın, operasyonun, iktidara ya da Erdoğan'a zarar verme ihtimali yeterliydi. Cumhuriyet mitingleri, 367 krizi, AK Parti'yi kapatma davası, 17-25 Aralık darbe girişimi gibi siyaset dışı müdahaleleri CHP bir fırsat olarak gördü. Destekledi, kumpasçıların, operasyoncuların ve siyaset dizayncılarının bazen yanında bazen içinde yer aldı. Hatta 15 Temmuz darbe ve işgal girişimini bile, FETÖ elebaşının tanımladığı şekilde "kontrollü darbe" olarak tanımlamayı tercih etti. En nihayetinde bu operasyonların, ülkeye, topluma, siyasete, demokrasiye, ekonomiye vereceği zararı hiç düşünmedi.

CHP, siyasal alana ve kendisine karşı kurulan kumpaslarla yüzleşmedi, hesaplaşmadı. Aksine FETÖ ve onun destekçileri olan içerden ve uluslararası çevrelerden ortaklaşa kurulan koalisyonların sözcülüğünü üstlendi.

CHP uzun süre bir yankı odasında yaşadı. Kurmaca siyasetin, siyaset mühendisliğinin, post truth (hakikatin eğilip bükülerek yok edilmesi) söylemler üzerinden siyaset üretiminin tüm imkanlarından yararlandı. Yeni bir siyaset tarzı geliştirildi. Bu siyaset tarzına göre çeşitli mahfillerce üretilen kurmaca siyasetin, çekilen operasyonların, devreye sokulan algı girişimlerinin ve kumpas malzemelerinin Erdoğan ve AK Parti'yi yıpratma ihtimali varsa bu girişimler sahiplenilmeliydi.

CHP, Erdoğan ve iktidara yönelik, ülke içinde uluslararası çevreler için kullanışlı malzemelerin üretilmesinde öncü oldu. Uluslararası çevrelerin Türkiye'ye yönelik yeniden üretilmiş manipülasyonlarının ise içeride sözcülüğünü üstlendi. Sosyal medyada adı sanı belli olmayan trollerin bile yalanlarını ve kurgularını, sanki bir hakikatmiş gibi genelleştirerek, Erdoğan ve iktidar çevrelerine karşı kullanışlı hale getirdi. Parti başkanı ve yöneticilerinin, birbiri ile çelişen, doğru olmayan, yalan yanlış açıklamaları bile bir muhalefet malzemesine dönüştürüldü.

Kılıçdaroğlu döneminde benimsemiş, burada çerçevesini çizmeye çalıştığım siyaset tarzı, gün gelip bumerang gibi CHP'nin kendisini vurdu. CHP liderinin olmayı olmuştur gibi göstermeyi, kulağına her fısıldanana Meclis kürsüsünden dile getirmeyi, iddia ve kumpas siyasetini bir muhalefet sermayesi olarak benimsemesinin bir neticesi olarak kendi partisini hedef haline getirdi. Türkiye'de siyasete yönelik farklı komploların, kumpasların, siyaset dizaynlarının devreye sokulmasında CHP kullanışlı olarak görüldü. Farklı çevreler, CHP'yi hedeflerini gerçekleştirmek için araçsallaştırdı.

Türkiye'nin son yıllarında, siyasal yapılara kumpaslar kuruldu. Ekonomiye sürekli operasyonlar çekildi. Devletin kurumsal yapısı çökertilmeye çalışıldı. Toplumsal kimlik grupları arasında çatışma çıkarmak için senaryolar devreye sokuldu. İç savaş çıkarmaya ve

2010'da Deniz Baykal'a kurulan kaset kumpasından sonra Kemal Kılıçdaroğlu, genel başkanlığa kesinlikle aday olmayacağını belirtmiş, ardından Baykal'la görüşmeden aniden adaylığını ortaya koymuştu.

Eğer Deniz Baykal'a yönelik kaset kumpası ile yüzleşilseydi, CHP yönetimi bu son tartışmaların muhatabı olmayacaktı. CHP yönetimi geçmişten ders çıkarmadığı için bu son kumpasın da üzerini örtmeye çalışıyor. Hesaplaşmaya yanaşmıyor.

uçak düşürme hadisesinde olduğu gibi devleti bölgesinde savaşa sokmak için çeşitli girişimler devreye sokuldu, denemeler yapıldı.

CHP, Türkiye'ye yönelik operasyonları, kendi siyasal amaçları için kullanışlı hale getirmeyi dendi. Siyasal öğrenme konusunda direnç gösterdi. Dolayısıyla da yaşananlardan ders çıkarmadığı, kendi partisi üzerinden ya da parti içinden ve çevresinden operasyon çekenlerle yüzleşmediği, hesaplaşmadığı için kumpasların, operasyonların yenileri ile karşılaşmaya devam ediyor. Örneğin eğer Deniz Baykal'a yönelik kaset kumpası ile yüzleşilseydi, CHP yönetimi bu son tartışmaların muhatabı olmayacaktı. CHP yönetimi geçmişten ders çıkarmadığı için bu son kumpasın da üzerini örtmeye çalışıyor. Hesaplaşmaya yanaşmıyor.

Bu tür kumpaslarla sonuç alındığı müddetçe, içerden ve dışardan organize bazı örgütlü yapılar, Türkiye siyasetini dizayn etmenin, parti başkanı değiştirmenin yolunun kumpaslardan geçtiğini göz önünde bulunduracak. Buna yönelik çabalarını maalesef sonlandırmayacak. Uzun dönemli amaçları için CHP gibi yapıları da kullanmaya devam edecek. **✎**